YTRING

Telefon 77 62 35 52 - E-post: leser@nordlys.no

- Debattinnlegg skal normalt være signert med navn. Innsender må alltid oppgi fullt navn og adresse til redaksjonen, samt telefonnummer og eventuell e-postadresse.
- Maksimallengde på innlegg er 5000 tegn inkl. mellomrom. Legg gjerne ved portrettfoto.
- Skriv kort. Det øker sjansen for å få innlegget på trykk. Lange innlegg som har stått på trykk i andre aviser, blir ikke prioritert.
- Vi forbeholder oss retten til å forkorte og redigere innlegg, samt å lagre og utgi innlegg i elektronisk form.
- Innlegg honoreres ikke, og tilsendte manuskripter blir normalt ikke returnert.

De første to årene av studiet av verdens nordligste gaupebestand har skaffet oss et fascinerende innsyn i gaupas økologi under arktiske forhold, og vil på sikt kunne bidra til å redusere konflikten rundt de store rovdyrene i nord.

Ny kunnskap har sin pris

Av John Odden, John Linnell og Jon M. Arnemo, NINA og Høgskolen i Hedmark

VANDRER MYE: Hvem kunne ant at den nordnorske gaupa bruker leveområder større enn noe annet ensliglevende kattedyr? Foto: Arild Nordahl

En debatt rundt radiomerking av gaupe har blusset opp i Troms etter at en gaupe måtte avlives etter merking. Vi forstår at mange ikke liker å se at dyr manipuleres med på denne måten, og det vil dessverre alltid være en liten risiko for at dyr blir skadet som følge av vår aktivitet. Ingen er mer fortvilet enn oss når dette skjer. Vi mener imidlertid at denne risikoen må veies opp mot nytteverdien av studiene.

Det skandinaviske forskningsprosjektet på gaupe, Scandlynx, startet i 2007 forskning på gauper i Troms og Finnmark. Prosjektet er et samarbeid mellom Norsk institutt for naturforskning og Rovviltprosjektet i Nord-Troms. Målet er å evaluere metodikken for overvåking av gaupe, samt beregne gaupenes drapstakt på rein. Prosjektet finansieres av Direktoratet for naturforvaltning, Rovviltnemnda, Norges forskningsråd, Reindriftens utviklingsfond, samt Fylkesmennene i Troms og Finnmark.

Strengt regulert

Bruk av forsøksdyr er strengt regulert i Norge. Ingen prosjekter kan gjennomføres uten at en rekke statlige institusjoner har godkjent prosjektet. Det svært viktig for oss personlig at påvirkningen på dyra vi arbeider med blir minst mulig.

Den største risikoen for dyrene skjer under selve fangsten. Anestesi er i realiteten en kontrollert forgiftning av hjernen og resten av kroppen. All anestesi innebærer en risiko, uavhengig om pasientene er et menneske eller et dyr. Det dør folk under anestesi på sykehus hvert eneste år. Dødsfallene kan skyldes feil på medisinsk utstyr, menneskelige feil eller uventede reaksjoner hos pasienten. Hos viltlevende dyr som bedøves fra helikopter ved hjelp av injeksjonsvåpen, vil det i tillegg kunne skje uhell under selve fangsten.

Immobilisering av gauper fra helikopter kan se dramatisk ut. Det er imidlertid viktig å være klar over at en gaupe som påskytes med bedøvelsespil fra helikopter jages intenst mindre enn tre minutter. Sporingen kan derimot ta tid, men gaupa går da i sitt eget tempo.

Måtte avlives

Vi gjør vårt ytterste for å ivareta dyrevelferden for de gaupene som skal radiomerkes. I perioden 1993–2009 er det utført 259 merkinger av gaupe ved hjelp av helikopter i Skandinavia. Dessverre har det gått galt i tre prosent av merkingene, og denne vinteren måtte altså en gaupe med skader i bakparten avlives en uke etter merking.

Immobiliseringen av gaupa forløp som normalt. Gaupa ble observert fra helikopteret første gang kl. 13.00. Gaupa gikk så i sitt eget tempo fram til den aktive «jakten» startet kl. 13.11. Etter ett minutts jaging fikk hun en pil i seg, og helikopteret trakk seg unna. Etter ytterligere to minutter sovnet hun, og ble påsatt et GPS halsband. Etter oppvåkningen flyttet hun seg cirka 500 meter, men ble deretter liggende i det samme området.

Etter en uke ble hun så peilet opp fra bakken og observert. Gaupa var ikke stand til å bevege seg og ble derfor avlivet. Obduksjonsrapporten fra Veterinærinstituttet kan ikke si noe sikkert om årsaken til dette. Det ble ikke funnet tegn til skader ved treffpunkt for bedøvelsespila. Derimot fant de sår i bakparten som kan samsvare med at gaupa har blitt angrepet av andre rovdyr etter oppvåkningen.

Hvorfor?

Hvorfor i all verden plager vi så gaupene på denne måten? Gaupas tilbakekomst til det nordlige Skandinavia har vært konfliktfylt, og det har vært et sterkt ønske fra forvaltning og reinnæring om å lære mer om konflikten mellom tamrein og gaupe.

Det er som alle vet stor uenighet om antallet rein som blir drept av de ulike rovdyrene. Reindriften er en viktig bærer av samisk kultur, og en god forvaltning av reindriften er derfor blant de mest sentrale oppgaver for en bærekraftig bruk av naturressursene i nordområdene. Et mål med undersøkelsen er derfor å forstå økologien bak konflikten, og bruke denne informasjonen til å utvikle konfliktreduserende tiltak og rettferdige kompensasjonssystemer.

Vi kan nå tallfeste effekten av gaupe på rein, og følge deres vandringer i ulike landskapstyper. Resultatene så langt er oppsiktsvekkende! Hvem kunne ant at den nordnorske gaupa bruker leveområder større enn noe annet ensliglevende kattedyr? Så langt har hunngaupene vi har fulgt benyttet seg av områder på opptil 2600 km², og hannene opptil 3800 km²! Dette er større enn Vestfold fylke!

Ikke overraskende er tamrein hovedføden for gaupa i nord. Vi ser at hanngaupene dreper rein oftere enn hunngauper, og at drapsraten varierer voldsomt mellom områder. Til nå er kun to-tre prosent av disse gaupedrepte reinsdyrene blitt funnet tilfeldig, så studiet har allerede hjulpet mange reineiere med å dokumentere tap.

De første to årene av studiet av verdens nordligste gaupebestand har skaffet oss et fascinerende innsyn i gaupas økologi under arktiske forhold, og vil på sikt kunne bidra til å redusere konflikten rundt de store rovdyrene i nord. «Magiske løsninger» blir ikke funnet over natten. Gaupa spiser kjøtt, og konflikten med reinsdyr er like gammel som fjellene.

SV og private skoler

Av Mariam Rapp, stortingskandidat for Troms KrF

Lena Jensen, som er skolepolitisk talsperson for SV på Stortinget, forsøker i flere aviser å bortforklare landsmøtets vedtak om å avvikle alt som finnes av private skoler i Norge.

Jensen forsøker nå å gjøre Steinerskolen og Montessoriskolene til de minst farlige av de private skolene, mens skoler startet med et religiøst utgangspunkt er fy og skal avvikles først.

Når SV snakker om en «romslig fellesskole med høy kvalitet», så er det akkurat romsligheten som er mangelvare i SV. Partiet ønsker å framstå som tolerante og romslige, men når det gjelder for eksempel kristen påvirkning i skolen, så skal det ikke tillates. Dette til tross for at over 80 prosent av norske foreldre døper sine barn til kristendommen.

SVs bestyrelse av utdanningsdepartementet og den rødgrønne regjeringens antipati mot kristen påvirkning har vært til ubotelig skade for Norge!

SV skal dekke behovet for alternativ pedagogikk innenfor den offentlige skolen. Det høres merkelig ut. Hvorfor har behovet for skoler med alternativ pedagogikk oppstått? Jo, fordi det offentlige så langt har lagt til rette for det. Dette har også i høy grad å gjøre med foreldrenes ønsker og ansvar for sine barn, og det er også distriktspolitikk.

Hvor mange alternative skoler er oppretta fordi det offentlige har lagt ned grendeskolen?

Denne mulighet blir borte med SV i posisjon.

SV prøver å bortforklare landsmøtevedtaket om nei til private skoler. Men du som velger må ikke la deg lure. Et landsmøtevedtak står fast inntil det eventuelt endres.

Det sikreste du kan gjøre for å beholde et mangfold av private skoler i Norge også i framtiden, er ikke å stemme SV til høsten!